

האשה נקנית פרק ראשון קידושין לד.

עין משפט נר מצוה

שפ א ב ג מ"י פ"ב
מהל' ע"ז הלכה ג
סמך לחין מ:
שפא ד ה מ"י פ"א
מהל' עירובין
הלכה ח סמך עשין א
טו"ש ע"ז א"ח סימן שפו
סעיף ה:
שפב ו מ"י פ"ד מהל'
תפילין הלכה יג
סמך עשין כז טו"ש ע"ז א"ח
סימן לח סעיף ג:
שפג ז מ"י פ"ו מהל'
סוכה הלכה א סמך
עשין מג טו"ש ע"ז א"ח סימן
תרמ סעיף א:
שפד ח מ"י שס הל' ה
סמך ע"ז טו"ש ע"ז
א"ח ס"י תרל"ט סעיף א:

תורה אור השלם

- למען ידברו ימיכם וימי
בניכם על האדמה אשר
עבדו לך לאבותיכם לחת
לקדם כימי השמים על
הארץ. דברים יא כא
- בסבת חשבו שבעת
ימים כל האורח
בשדך אל שדך בסבתו.
ויקרא כב כג

גליון הש"ס

תוס' ו"ה מעקה בבחי'ד
הלאו א"ר. עין חולין
קמא ע"א מ"ה ל"ז:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] תוס' ד"ה מעקה כי
כגון שנטלה ע"מ להחזירה
כ"י. ר"ל כשנטלה לפני
יאוש על מנת להחזירה
ואחר יאוש נמקד עליה שלא
להחזירה דהשתא ליכא לאו
ללא תוכל להפעל כדאיתא
בגל' מנאמא (דף כו:)
ואח"כ משום שגט שניס
עב"ל ה"טוב"א צ"ל
כמות תוס' ועי' בעלמא
יוסף קרוב לזה:

תוס' ר"י חוקן

חוקן. א"ר דתני חוקן
מדבר פלוני אפילו הכי
חוקן למדין דאיכא טפי
דחייב הכי. ובפרק בכל
מעריבין [עירובין כו, א]
חוקן מן המים ומן המלח,
ומחייב ר' יוחנן וחו
ליכא והא איכא כמחוקן
ומטריהו.

מוסף תוספות

- והיה מצי למימר
טעמא גזירה שמא יקרב
טעותו בחוק שיש ויתפרנו
דהוי אלוכא דכ"ע אלא
לא חשש כיון דהלכתא
כר"ש. מוס' הרא"ש.
- ב. משמע מדורו כולוה
דא. מצות ציצית בלילה
ולכן נשים פטורות מן
הציצית. מוס' שנת כה:
ג. וצריך להחליט ציצית
לכל כסות יום אפילו
יתעשר בלילה ויחטף
לילה פטור ויחטף
ביום. מוס' הרא"ש.
- ד. דאמינא וראיתא אחר
פוט לבסוף לילה משמע

דכסות לילה פטורה אפילו כשלוכשה ביום. שם. ה. ואין הזמן גורם לחייב האדם ביום יותר מבלילה. ס. א. מוס' עין ל"ט
מית גורם. ו. וליפנין שפיר מתפילין לפטור נשים א"ר דהו ממש כעין תפילין. מוס' הרא"ש. ח. ונשים חייבות בכל לא
תעשה. יט"ז. ט. דאכי תבנה בית חדש קאי שלא יבנהו לזנות כן לשום דמים בביתו. מוס' הרא"ש ועי' עמ"מ. י. ואית
כיון דמחייב בהשבה איכא לאו דלא תגזול א"ר דלא איתא לילה באיסורא מידי דהוה אכוש שכר שכיר דבריש איהו
נשך וי"ל דלא שייך לא תגזול מאחר שנתאייש. מוס' הרא"ש. כ. ובכי האי גזרתא דליכא לא תעשה ואיכא עשה איצטריך
לחייבו נשים בהו משום דהוה פטור עשה שלא הזמן גרמא. יט"ז.

ותפילין וציצית. א"ר דקיימא לן בהקומץ רבה (מנחות דף לו:)
לילה זמן תפילין והלכה ואין מורין כן מ"מ שפיר הוי
מזות עשה שהזמן גרמא שהרי אין נוהגין בשבחות וצ"ט כדדרשין
בפרק המנולא תפילין (עירובין דף ק"ו). לפי שאין לריכין אות דשבת גופא
איכרי אות דכתיב כי אות היא וליצית

דחשבינן הכא מזות עשה שהזמן
גרמא אומר ר"י דהיינו כרבי שמעון
דבפרק התכלת (מנחות דף מג.) דסבר
לילה לאו זמן וליצית הוא ופוטרי נשים
כדאיתא התם וכן הלכה דהא דפיק
במה מדליקין (שבת דף כה: סה:) מפרש
טעמא דסדין פטורה מן הליצית גזירה
משום כסות לילה והיינו טעמא לרבי
שמעון דוקא^א ועוד קאמר בפ"ב
דברכות (דף י"ד: סה:) דבמערכבא אין
אומרים פרשת ליצית בלילה ומסיק
נמי א"ר אין מתחילין מדמתחילין
מערכבא וכוון למתחילין גמירין^ב
ותימא היכי חשיב ליצית מ"ע שהזמן
גרמא למ"ד (מנחות דף מה.) ליצית
חובת טליה היא כיון דכלי קופסא
חייבין בליצית והתם ליכא זמן גרמא
כלל דיצין ביום צין בלילה חייבין^ג
ואפילו למ"ד (סו: סה:) ליצית חובת גברא
הוא קשה דמנו דכסות לילה פטורה
כשהוא לובשה ציוד^ד היא כסות יום
חייבת כשלוש בלילה דהיי אחריון
בירושלמי^ה כסות יום שלשה בלילה
חייבת בליצית וא"כ היכי חשיב לה
זמן גרמא כיון שחייבת צין ביום וצין
בלילה^ו ואומר ר"י כיון שחייבין^ז מלי
במה שהזמן גרס לציצית ציוד יש לה
ליחשב זמן גרמא שזמן לציצית גורם
החייבין^ח מעקה אבירה ושי"ל
הקו. תימא לרבי בכל רבי כתיב לאו
במעקה כתיב (דברים כג) לא תשים
דמים בציצית א"ר דמוקמינן ליה
(צ"ק דף טו:) למגדל כלב רע וסולם
רעוע דהיינו שימא צידים מ"מ אמי
נמי למעקה דהא דרשי בסיפרי^ט ועשית

זו מזות עשה לא תשים דמים וז מזות לא תעשה ובאצידה נמי כתיב
(דברים כג) לא תוכל להפעל ובשלות הקן כתיב (סו: סה:) לא תקח האס
על הבנים וא"כ א"ר יהי נשים פטורות אפילו אם זמן גרמא והא
הוא הכתוב אשה לאש לכל עונשין^א שבתורה^ב ואומר ר"י דבכליהו
משכחת בזה עשה בלא לאו במעקה אין שייך לא תשים דמים אלא
בזונה בית מתחילה על מנת שלא לעשות מעקה^ג אבל אם היה דעתו
לעשות מעקה ולאחר שנצאו נמלק או שעשה ונפל אין שם אלא עשה
דועשית מעקה ואז נשים פטורות ובאצידה נמי משכחת לה עשה
בלא לאו אכונן שנטלה על מנת להחזירה וכגון שנטלה^ד אחר יאוש
דהשתא לית זה לאו דלא תוכל להפעל וגם ליכא לאו דלא תגזול
(נמי ו' ואח"כ נמלק שלא להחזירה דהשתא אינו עובר אלא משום השב
תשיב^ה ושלות הקן נמי כגון שלקח האס על מנת שלא ואח"כ נמלק
ולא שלחה דהשתא ליכא לאו כי אם עשה דשלח^ו משלח^ז וי"מ דמ"מ
איכא נפקותא כשיהיה לאשה לקיים מזות עשה דאי הוה אמינא דנשים פטורות מעשה דלאו הזמן גרמא כמו כן יהיו פטורות מן הלאוין דאיכא
למימר דאחי עשה ודחי ל"ת אבל כשהן חייבות בעשה דלאו הזמן גרמא אז לא יבא עשה אחר וידחנו דאין עשה דוחה לא תעשה ועשה אך
הקשה הר"ר יוסף מארץ ישראל על פירוש זה א"כ גבי אין מדליקין בשמן שריפה צ"ט (שבת דף כה.) משום דר"ט עשה ולא תעשה ושריפה
קדשים אינה אלא עשה אשה שאינה חייבת בעשה דר"ט דהו זמן גרמא וכי תוכל להדליק בשמן שריפה צ"ט וכו"ת אין הכי נמי אמאי לא
לישתמיט תנא דלא אמר לך אלא מאי אית לך למימר דעשה שיש עמו לאו אף הלאו אלים ולא דחי ליה עשה אף הכא הלאו אלים^א:
בבב מעריבין. פ"י בקונטרס^ב צין עירובי חלירות צין עירובי תחומין ולא נהירא דהא צעירובי חלירות צעין פת^ג לכן נראה בכל מעריבין
עירובי תחומין דוקא^ד **גברא בעי** חיי נשי לא בעי חיי. א"ר דהאי קרא דרשין צין^ה צין מדליקין (שבת דף נג:) גבי ציטול תורה
בעון ציטול תורה צנים קטנים מחים מ"מ לא הוי כי אם אכמתכא בעלמא דהא דכתיב^ו כי הוה חייב דמשמע אשה נמי חייבת בת"מ והאי
טעמא גברא בעי חיי י"ל דקרא לא קאי אתלמוד תורה אלא אקיום מזות כלומר תורה מלמדת לך מזות שהם חייך ועוד יש לומר דאין
ה"ר דהאי קרא קאי צין אתלמוד תורה דאמר התם וצין אמונה כדאמר הכא מיהו אין סברא לומר דנחייבו נשים בתלמוד תורה משום
סברא דגברי בעי חיי וכו' כיון דאשכחן מיעוטא בגייהו כדאמר לעיל^ז והודעתם לצנין ולא לצנותיך אבל מוזהר דליכא מיעוטא כלל אלא
משום דרואה להקיש מוזהר לתלמוד תורה רואה לפטור נשים יש סברא לומר דאחי סברא דגברא בעי חיי ומפקא מהיקישא ומחייבו נשים במוזהר:

סד"א

וספילין. וקסבר לילה לאו זמן תפילין אי נמי שבת וי"ט לאו זמן
תפילין הילכך כיון דאיכא שעתא דלא מחייב בה זמן גרמא הוא:
אצידה. השבת אצידה: וכללא הוא. בתמימה וכי כלל קצוב הוא דכל
מזות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות: והרי איתא מזה. ליל ראשון

שהוא חובה דכתיב (שמות יב) צערכ
תאכלו מזות^א וזמן גרס לה צ"ט בניסן
ונשים חייבות כדאמר בפסחים
(דף מג:) נשים חייבות באכילת מזה
דבר תורה שנאמר^ב לא תאכלו עליו
חמץ שבעת ימים תאכל עליו מזות כל
ששנו צבל תאכל חמץ ישנו צבוס
אכול מזה ונשים איתנהו צבל תאכל
חמץ דמזות לא תעשה היא: וכן
שמתה. צרגל דכתיב (דברים טו)
ושמתה בחגר אמה וצנך וצנך^ג:
תלמוד סורה. דאמרן לעיל (דף כט:)
נשים פטורות וכן פדיון הבן כדלעיל
בפירקין (סו: סה:) **ופריס ורביס.** ורביס
ציננות (דף סה:) האיש מלווה על
פריה ורביה אבל לא האשה וליף לה
מן וכזושה^א איש דרכו לכזוה ואין
דרכה של אשה לכזוה וכל דלא קרינן
ציה וכזוה לא קרינן ציה פרו ורבו:
אין למדין מן הכללות. כל היכא דתני
כלל כי האי גוונא כל מזות עשה וכו'
וכל מזות לא תעשה הכל חייבין
בראייה^ב אין למדין מהס דאיכא בזה
דלאו דוקא ואפילו מקום שנאמר בו
חוק דאיכא למימר מדאפיק האי דאפיק
ש"מ דוקא הוא ולא שייך מדי אפ"ה
אין למדין: **צבל מעריבין.** עירובי
חלירות: **ומשפסין.** שיטופי מצאות:
חוק מן המים ומן המלח. דמדי דזין
צעין וכו' האי לא זייני שבצמקס מונומיו
בזה אדם חטובה דירמו ושביטמו:
והאיכא כמיהו ופטורו. מיי אוכלן
הס וקיס להו לרצנן דלא זייני: **גמירי**
מתפילין. במה מזינו מתפילין שהיא
מזות עשה שהזמן גרמא ונשים
פטורות אף כל וכו'. ולקמן^א פריך

אדילין מתפילין לפטור נילף ממנה והקהל לחיוב: **גמירי מתלמוד סורה.**
דאיתקוש לדדדי ונשנתם לבנין (דברים ו) וכתיב בתריה וקשרתם
לאות: **מה תלמוד סורה נשים פטורות.** דכתיב לבנין ולא לצנותיך אף
תפילין נשים פטורות: ונקיש פילין למוזהר^א לנשי הנשים דכתיב
בתריה וכתבתם על מוזהר וימא מה מוזהר נשים חייבות כדלקמן אף
תפילין נשים חייבות. ומשנינן תפילין לת"מ איתקוש צין צפרשה
לראשונה דפרשיית לעיל צין צפרשה שניה והיו לטוטפות צין עייניס
וסמך ליה ולמדתם אותם את צניס: **ספילין למוזהר לא איתקוש**
צניס. שמתלמוד תורה מפסיק צניס: **ונקיש מוזהר לתלמוד סורה.**
כדאיתקוש צפרשה שניה דסמך ליה וכתבתם וימא נשים פטורות:
לא ס"ד. לפטור נשים מדתלה מתן שכרה צריבו ימים ונשי נמי
בעי חיי: **האורה הוליא אם הנשים.** צרייתא היא במשכת סוכה:
איצטריך

איכא נפקותא כשיהיה לאשה לקיים מזות עשה דאי הוה אמינא דנשים פטורות מעשה דלאו הזמן גרמא כמו כן יהיו פטורות מן הלאוין דאיכא
למימר דאחי עשה ודחי ל"ת אבל כשהן חייבות בעשה דלאו הזמן גרמא אז לא יבא עשה אחר וידחנו דאין עשה דוחה לא תעשה ועשה אך
הקשה הר"ר יוסף מארץ ישראל על פירוש זה א"כ גבי אין מדליקין בשמן שריפה צ"ט (שבת דף כה.) משום דר"ט עשה ולא תעשה ושריפה
קדשים אינה אלא עשה אשה שאינה חייבת בעשה דר"ט דהו זמן גרמא וכי תוכל להדליק בשמן שריפה צ"ט וכו"ת אין הכי נמי אמאי לא
לישתמיט תנא דלא אמר לך אלא מאי אית לך למימר דעשה שיש עמו לאו אף הלאו אלים ולא דחי ליה עשה אף הכא הלאו אלים^א:
בבב מעריבין. פ"י בקונטרס^ב צין עירובי חלירות צין עירובי תחומין ולא נהירא דהא צעירובי חלירות צעין פת^ג לכן נראה בכל מעריבין
עירובי תחומין דוקא^ד **גברא בעי** חיי נשי לא בעי חיי. א"ר דהאי קרא דרשין צין^ה צין מדליקין (שבת דף נג:) גבי ציטול תורה
בעון ציטול תורה צנים קטנים מחים מ"מ לא הוי כי אם אכמתכא בעלמא דהא דכתיב^ו כי הוה חייב דמשמע אשה נמי חייבת בת"מ והאי
טעמא גברא בעי חיי י"ל דקרא לא קאי אתלמוד תורה אלא אקיום מזות כלומר תורה מלמדת לך מזות שהם חייך ועוד יש לומר דאין
ה"ר דהאי קרא קאי צין אתלמוד תורה דאמר התם וצין אמונה כדאמר הכא מיהו אין סברא לומר דנחייבו נשים בתלמוד תורה משום
סברא דגברי בעי חיי וכו' כיון דאשכחן מיעוטא בגייהו כדאמר לעיל^ז והודעתם לצנין ולא לצנותיך אבל מוזהר דליכא מיעוטא כלל אלא
משום דרואה להקיש מוזהר לתלמוד תורה רואה לפטור נשים יש סברא לומר דאחי סברא דגברא בעי חיי ומפקא מהיקישא ומחייבו נשים במוזהר:

בכלליות. כל היכא דמן כלל לא אמרינן דוקא הוא, דאיכא כלל דלא דק במילתיה ואיכא מיל דליטנהו כשהוא כלל
(שדוכין כו.) ואפי' במקום שנאמר בו חרץ. מדבר פלוני דאיכא למימר מדאפיקי להאי ודאי דק ככלליה אפילו הכי לא
ליקנין מיהו דלימלא שיר ולא אפיק כל מאי דבעי. בכל מעריבין. עירובי חלירות ותחומין, ומשתתפין. מבזבז, חרץ
מן המים וביתא. דלאו מדי דמון. וטעמא דעירובי תשום דדעמו ודירמו צמקס מונומיו הוא וכוון ששנו כל בני התלך
כדי מונו צבת אחד, נעשה כאלו כולן דרים בתוה ומנאלו כולן רשות אחת וכן צעירובי תחומין נעשה נמי ששנו שם ומס
יו לו אלפים אחת לכל רוח, ולכן דבר מונו צעין (שם כו.). **תפילין.** מני מזות עשה שהזמן גרמא דכתיב לילה וצבת
ומן תפילין ניהו (ברכות כו.). ונקיש מוזהר לתלמוד תורה. דכתיב ולמדתם אותם את צניס וממך ליה ומכתבתם מה
תלמוד תורה פטורות וא"ר דאין הזמן גרמא רחמנא פטריהו דכתיב לא צניס ולא צניסותם אף מוזהר נשים פטורות (ברכות כו.).
(כא.) נשי לא בעי חיי. בתמימה (ברכות כו.). האורה. צני ישראל ישנו כסותם, מיומן שנארוסם, להוליא את הנשים (סוכה כו.).